

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič a 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Zunanji minister dr. Ninčič na Bledu

Včeraj popoldne je prispel na Bled s svojo rodbino zunanji minister dr. Ninčič. — Istočasno je prišel na Bled tudi črnogorski knez Peter Petrovič. — Oba obiska sta v medsebojni zvezi. —

Bled, 11. julija.

Danes ob 2. je prispel zunanji minister dr. Ninčič z opoldanskim osebnim vlakom iz Ljubljane v Lesce. Ministra spremljata soproga z dvema otrokoma ter njegov tajnik. Zunanji minister je obedoval v Ljubljani in se je nato z dvornim avtom, ki ga je čakal na postaji, pripeljal na Bled v zanj rezervirano stanovanje lepe vile „Epos“. Po kratkem odmoru se je dr. Ninčič v spremstvu svoje soproge in otrok napotil na verando hotela „Petran“ na Kavo. Kmalu nato je odšel peš v dvorec „Suvobor“, kjer je bil sprejet od kralja v dvorni avdijenci. Zunanji minister dr. Ninčič je zapustil kraljevski „Suvobor“ ob pol 19. zopet peš in se povrnil v vilo „Epos“. Med avdijenco je njegova soproga z otroci najela čoln in se vozila po jezeru, nato pa odšla na sprehod proti Bohinjski Beli. Doktor Ninčičeva soproga ostane s svojimi otroci 11 letnim fantkom in 8 letno punčko, ki vzbujata med letoviščarji radi svoje mladostne brhkosti in ljubke lepote splošno pozornost, del časa na Bledu, v tovrsto je najela posebne oddelke vile „Epos“.

O dr. Ninčičevem nenadnem odhodu iz Beograda je časopisje tako v Beogradu, kakor v Zagrebu in v Ljubljani postavljalo vse mogoče kombinacije. Vse časopisje je komentiralo nenaden odhod dr. Ninčiča v tem smislu, da gre za kake nove notranje politične kombinacije. Temu pa ni povsem tako. Po informacijah tekom današnjega popoldneva je več kot verjetno, da je zunanji minister dr. Ninčič prispel na Bled v čisto specialni misli, ki nima z notranjo politiko nobenega direktnega stika.

V tem oziru je značilna činjenica, da je danes popoldne s tržaškimi brzo vlakom dospel na Bled črnogorski knez Peter Petrovič s soprogo in spremstvom. S kolodvoru se je knez Peter Petrovič odpeljal z izvoščkom v hotel „Petran“, kjer je najel tri sobe, ki jih pa radi prenapolnenosti ni mogel dobiti skupaj, ampak je moral vzeti eno v prvem, drugo v drugem in tretjo v tretjem nadstropju. Knez je lastnoročno izpolnil zglaševalni formular ter svojo osebo prijavil pod imenom „Prince in princesa Peter Petrovič“. Spremljaja njegovo osebo tajnik prof. Attilio Gervinio, komendant in profesor medicinske fakultete na genovski univerzi. Kot femme de chambre knezinje je navedena gđ. Celestina Gasperini. Hotelirju knez Peter ni navedel časa svojega odhoda.

Po kratkem odmoru se je knez Peter s spremstvom napotil na verando, kjer je kosil. Po kosilu je knez Peter odšel v svojo sobo. Tu je sprejel gosp. Radolovića, sodnika iz Beograda, ki se tudi nahaja v hotelu „Petran“. Interesantno je, da je knez Peter takoj po svojem prihodu vprašal po profesorju Radoloviću, ga nato poklical k sebi ter z njim dolgo konferiral. Nekako ob 17.

je knez Peter odšel peš v dvor, kjer se je vpisal v dvorno knjigo. Ob 19. je knez Peter s spremstvom večerjal na vrtu pred Petranom. Družba se je razgovarjala po francoski, mestoma tudi

Zunanji minister dr. Ninčič.

po italijanski in srbohrvatski. Knez Peter nosi čisto priprosto, temno sportno obleko, knezinja ravnotako priprosto potno toaletto. Po večerji je knez Peter odšel na izprehod proti Zaki.

Zunanji minister dr. Ninčič je večerjal takisto na vrtu hotela „Petran“. Po večerji se je takoj napotil v svoje stanovanje v vili „Epos“.

Prihod zunanjega ministra dr. Ninčiča, ki je očitno v zvezi s prihodom črnogorskega kneza Petra Petroviča, je s tem kolikor toliko pojasnjen. Zunanji minister dr. Ninčič bo kot zastopnik vlade zastopal državne interese in z nasveti podpiral Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki hoče urediti vprašanje apanaže za bivše črnogorske kraljevske rodbino.

Zelo čudno se je dojmilo, da je črnogorski knez Peter Petrovič prispel na Bled v spremstvu četudi uglednega italijanskega univ. profesorja, ki vendar ne more vršiti istočasne funkcije medicinskega strokovnjaka ter predavatelja na univerzi ter osebnega tajnika in zagovornika interesov bivše črnogorske dinastije. Zdi se, da je italijanska vlada tudi tukaj spleta svoje štrne ter dodelila knezu Petru svojega informatorja in svetovalca.

Po dobjenih informacijah bo kralj Aleksander tekom jutrišnjega dneva sprejel kneza Petra Petroviča in knezinjo v posebni avdijenci, na kar bo v prisotnosti zunanjega ministra dr. Ninčiča poskušal urediti vprašanje apanaže za vse člane bivše črnogorske dinastije.

Grozno neurje nad Zagrebom in Novim Sadom

— Zagreb, 12. julija. Zagreb je noč preživel strašno noč, kakršne niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Ze tekom sobote se je vilo več neviht, vendar pa ni bilo opaziti nikake posebne nevarnosti. Proti večeru se je baromet stalno dvigal. Ob nastopu teme pa je nastalo silno soparno, nad Zagrebom pa so se začeli zbirati črni oblaki. — Okrog polnoči se je nato vnila ploha, kot je doslej v Zagrebu še niso doživeli. Ulice so se mahoma izpremenile v hudournike. Voda je vdrla v kleti in trgovske lokale, rušila zidove ter odnašala cestni tlak. Botanični vrt je bil kmalu pod vodo. Okrog veterinarske fakultete in tramvajске remize je stala voda 1 meter visoko. Vsak promet je zastal in rešilni oddelci ter policija in vojaštvo so imeli ogromen posel, da so vsaj za silo vzdrževali red med prestrašenim prebivalstvom. Šele proti jutru se je neurje poleгло. Škoda je ogromna.

novalci v največji nevihti iskati zavetja pri sosedih. Sedem hiš je v Rokovcih porušeni. Na progi Novi Sad-Beočina je ustavljen železniški promet. Voda je odnesla ob tej progi dve čuvajnici. Čuvaja sama sta se le s težavo rešila. Domanava je narasla tukaj v dveh urah za 11 cm. Obstoji velika nevarnost, da se porušijo nasipi pri Bogovcu. Vsa garnizija je bila alarmirana ter pomaga pri napornem reševalnem delu.

Zarota v Južni Srbiji

— Bitolj, 12. julija. Včeraj so grške oblasti aretirale tretjega atentatorja na direktorja „Južne Zvezde“ novinarja Hadži-povića, ki je pred dnevi tako tragično preminul kot žrtev besnega bolgarskega atentata. Aretirani atentator se imenuje Vasa Nikolić, vulgo „Lipunac“ iz Ljubosinja. Grške žandarmerijske oblasti so izjavile, da izročijo aretiranega atentatorja našim oblastem v Bitolju. Na podlagi izpovedi aretiranih atentatorjev so naše oblasti zasegle obsežen informativen material, iz katerega izhaja, da je makedonska organizacija v zadnjem času prepregla vse naše južne kraje z zelo rafinirano zaroto. Naše oblasti so radi tega odkritij aretirale nad 30 oseb. Zdi se, da so naše oblasti odkrile veliko zarotniško bando, razširjeno preko cele južne Srbije. Banda je dobivala denar baje od komunistov v Solunu, ki so večinoma Židje.

Nikola Uzunović proti Stjepanu Radiću

Ministrski predsednik dela na to, da odstrani Stjepana Radića iz političnega življenja. — Zakulisne borbe med radićevci. — Unikum v parlamentarni zgodovini.

— Beograd, 12. julija. Radi pravoslavnega praznika Sv. Petra in Pavla ni bilo danes nobenih važnejših političnih dogodkov. V Narodni skupščini in v predsedništvu vlada precejšnje zatišje. Tudi odbori Narodne skupščine so počivali in se sestanejo šele jutri. Po dosedanjih dispozicijah vlade končajo tudi odbori z delom prav kmalu radi predstojenih obinskih volitev v Srbiji, ki se jih večina poslancev hoče vsekakor udeležiti.

V Beogradu sta se danes vrnila ministri Dušan in Miša Trifunović, ki sta skupaj z dr. Superinom zastopala jugoslovensko vlado na vsesokolskem zletu v Pragi in na svečanostih v Olomucu. Dr. Superina je takoj odpotoval v Zagreb.

Ministrski predsednik Uzunović je dopoldne dolgo konferiral s predsednikom Narodne skupščine Markom Trifunovićem. Razprava se je tikala pomoči poplavljenim krajem. V ministrskem predsedništvu se je skoraj istočasno sestel ekonomsko-finančni komite, ki je razpravljati tudi o istih zadevah.

Važnejši politični dogodki se pričakujejo šele z jutrišnjim dnem. V Beogradu se vrne Pavle Radić z novimi instrukcijami Stjepana Radića, z Bleda pa prispe zunanji minister dr. Ninčič. Po poročilu iz informiranih izvorov gre za to, da se Stjepan Radić izloči tudi iz političnega vodstva HSS. Ta način

rešitve sedanje latentne krize pripisujejo informirani krogi ministrskemu predsedniku Uzunoviću, ki je to svojo željo in ta načrt brez ovinkov priznal Pavlu Radiću.

Zanimivo je, da je Pavle Radić glavna oseba v HSS, ki z vztrajnostjo zahteva odstranitev in izključitev dr. Nikića in ki bi iz seljaške stranke rad eliminiral tudi dr. Krajača in dr. Superina. Za Pavlom Radićem stojita še dr. Maček in Predavec.

Beogradski listi napovedujejo, da je dr. Krajač zelo nezadovoljen s kampanjo izza plota, ki se vodi proti njegovi osebi, in da je sklenil podati ostavko tako na svoj ministrski položaj kakor na svoj poslanski mandat. Med tem pripravljajo Pavle Radić proti ministru dr. Nikiću obtožbo ter izjavlja, da bo zahteval, naj se dr. Nikić stavi pod anketo o korupciji. Bil bi to prvi slučaj menda sploh v parlamentarni zgodovini, da bi morala vladna večina svoje glasne aktivne ministra postaviti pod obtožbo.

Včeraj je minister dvora Dragomir Janković posetil ministrskega predsednika Uzunovića, da se po kraljevi želji informira o stanju poplav in o vladinih ukrepih.

Minister za šume in rudnike dr. Nikić je odpotoval v nedeljo zvečer z avtom v Zagreb.

Bolgarska pred revolucijo

Zagoneten odhod kralja Borisa v inozemstvo. Nezadovoljnosti na Bolgarskem pripravljajo proglašenje princa Cirila za bolgarskega kralja?

— Beograd, 12. julija. Bolgarski kralj Boris je v soboto popoldne ob zelo tajinstvenih okolištinah nenadoma zapustil Sofijo ter odpotoval v inozemstvo. Z njim potuje tudi njegova sestra Evdokia.

Po zaupnih poročilih se nahaja Bolgarska pred novo revolucijo. Dnevi sedanega režima so šefi. Povsod vlada veliko nezadovoljstvo z dinastijo, ki si ni znala pridobiti simpatij širokih slojev in inteligence. Nezadovoljnosti hočejo baje izklicati za kralja princa Cirila.

— Dunaj, 12. julija. Dunajski bolgarski krogi odločno demantirajo vesti, ki poročajo o tajinstvenem begu bolgarskega kralja Borisa iz Sofije ter o predstojenji revoluciji na Bolgarskem. Napačno je misliti, da bi mogel princ Ciril zasedati bolgarski prestol, dasi ob-

stoja res danes na Bolgarskem prav močna struja, ki si želi princa Cirila za vladarja, predvsem ker je kralj Boris neoznežen in ne vživa mnogih simpatij. Po mnenju dunajske bolgarske kolonije je odhod kralja Borisa v inozemstvo ravno dokaz, da so na Bolgarskem razmere urejene in da se je javno mnenje izpremenilo v prilog kralja Borisa, zlasti ker je kralju Borisu uspelo, da osigura posojilo makedonskih beguncev.

Po informacijah dunajske bolgarske kolonije ni izključeno, da se kralj Boris odpelje v Italijo, kjer se hoče približati kakim italijanskim princem, da se na ta način odzove povabilu italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, ki bi rad vzpostavil med italijanskim dvorom in Sofijo tesne dinastične stike.

Največja eksplozija vseh časov

Za 80 milijonov dolarjev municije zletelo v zrak. — Amerikanske oblasti cernirale 35 km ozemlja. — Eksplozijo je povzročila strela.

— Pariz, 11. julija. Glasom vesti iz Moristowna se je pripetila v vojaškem arzenalu v bližini mesta eksplozija smodnika. Mnogo mornarjev je bilo ubitih, več sto pa težko ranjenih.

— Newyork, 11. julija. Vesti iz Newyorka javljajo, da je obseg eksplozije katastrofalen in mnogo večji, kot se je prvotno domnevalo. Eksplozija je uničila nad eno desetino vseh mornariških municijskih zalog. 60 vojakov je brez sledu izginilo in se domneva, da jih je eksplozija zdrobila v prah. Mogo žrtev je zahtevala eksplozija tudi med civilnim prebivalstvom. Ta eksplozija je mnogo večja od one pred par leti, ko je nad 100 vagonov dinamita zletelo v zrak. Materijalna škoda znaša, kolikor se je doslej sploh dalo ugotoviti, nad 80 milijonov dolarjev.

— Newyork, 12. julija. Strahovita eksplozija, ki se je dogodila v mornariškem arzenalu New Jersey, prekaša po svojem obsegu eksplozije vseh časov. Eksplozija je uničila približno eno desetino municijskih zalog ameriške vojske mornarice.

Večina ostale zaloge je bila z največjo nevarnostjo spravljena na varno ter izolirana od ognjišča eksplozije. Detonacija je bila tako strahovita, da so popokale šipe v razdalji 35 kilometrov. Eksplozija je nastala vsled udara strele, na kar so se skladišča vnela.

Eksplozija traja dalje. Ameriški strokovnjaki računajo, da bo eksplozija trajala teden dni. Nepristano padajo granate ter eksplodirajo. Med civilnim prebivalstvom je

eksplozija ogrožila škodo. Policijske oblasti so izpraznile vsa pokrajina v obsegu 35 kilometrov. Veliko avtomobilistov, ki so vozili po pokrajini, je poginilo vsled pritiska zraka.

Škodo, ki jo je povzročila eksplozija, cenijo že danes na 80 milijonov dolarjev. Na mestu eksplozije se je nahajalo 200 ogromnih magazinov in upravnih poslopj. Eksplozija je učinkovala kakor potres. Med eksplozijo je divjal strašen vihar, ki je še stopnjeval grozoto prizorov. Policijske oblasti so izpraznile in cernirale vse ogroženo ozemlje.

GLEDALIŠKI ŠKANDAL V BERLINU

— Berlin, 12. julija. V soboto zvečer se je v berlinskem ljudskem gledališču dogodil hud gledališki škandal. Vprizarjali so modni komad o tem se da govoriti. Velik del občinstva se je začel pri nekih prizorih škandalizirati in je protestiral proti nastopu večjih skupin popolnoma golih igral. Ko so te igralke v petem dejanju zaplesale »čarlston«, so poedinci protestirali proti plesu ter klicali: »Dajte nam Shakespearea!«; proč s »čarlstonom!«; V gledališču je nastal tak hrup, da so prestavo prekinili. Demonstracije niso imele politične tendence ter so bile naperjene v prvi vrsti proti manjvrednemu umetniškemu komadu.

Dr. Fr. Detela umrl

Včeraj je v Ljubljani umrl v visoki starosti 75 let g. dr. Fran Detela, vpokojeni gimnazijski ravnatelj. Pokojnik je bil eden naših najboljših in najbolj popularnih pisateljev polpreteklo dobe. Njegove povesti in njegovi romani zajeti deloma iz našega sedanjega življenja, deloma iz naše zgodovine, so znani in priljubljeni v vsaki naši hiši. Bil je eden onih redkih pisateljev, ki je znal govoriti k sreči inteligenta in priprostege človeka.

Rojen je bil dr. Detela 3. decembra 1850 v Moravčah; gimnazijo je študiral v Ljubljani, klasično filologijo pa na dunajski univerzi. Na Dunaju, v Hernalsu, je nastopil tudi svojo prvo službo kot gimnazijski suplent, od tam pa je bil prestavljen v Wr. Neustadt, kjer je ostal do l. 1900. Še le sedaj se je lahko vrnil v svojo domovino in je postal ravnatelj gimnazije v Novem mestu. L. 1906 je stopil v pokoj in živel zadnja leta v Ljubljani.

Med njegovimi leposlovnimi deli, ki so izhajala v knjigah in raznih leposlovnih listih, največ v »Dom in Svet«, so postala najbolj popularna: »Malo življenje«, »Pegam in Lambergar«, »Prihajač«, »Trojka«, »Soščolci«, »Tujski promet« itd. Njegove zbrane spise je začela na novo izdajati Mohorjeva družba.

Pogreb se vrši jutri, v torek ob 15. s Sv. Petra ceste 93 na pokopališču k Sv. Križu.

Slava in trajen hvaležen spomin velikemu možu!

4250 km v 26 urah

— Pariz, 12. julija. Pariz pričakuje danes povratka dveh svojih sinov, ki sta si z drznim poletom spleta lavorite in pridobila pravico, da ju dočaka kraljevska. Prepotovala sta 4250 km dolgo zračno prago od Pariza do Bassarola v perzijskem zalivu brez prestanka v 26 urah. To je nov svetovni rekord, ki sta ga dosegla brata Arachard, kakor se imenujeta drzna letalca, s tem, da sta izvršila polet brez pristanka med pojo.

KONGRES JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA

— Beograd, 12. julija. Letošnji kongres jugoslovenskega učiteljstva se vrši 8., 9. in 10. avgusta v Beogradu. Kongresu bo prisostvoval tudi prosvetni minister Miša Trifunović. Zborovanja se bodo vršila v veliki dvorani novega univerzitetnega poslopja. Po otvoritvi kongresa se bo napotila povorka kongresistov na Kalimegdan, kjer bo govoril Čeda Todorović o velikem pomenu Dositaja Obradovića ter o problemih jugoslovenskega vzgojeslovja.

PRETEP MED RADIKALI V SKOPLJU

— Skopje, 12. julija. Na mestni konferenci NRS je prišlo med dvema strujama radikalne stranke do hudega prepira. V akcijo so stopile tudi palice.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Effekti: Investicijsko posojilo iz leta 1921 72—73.50, Loterijska državna renta za vojno škodo 306, Zastavni listi Kranjske deželne banke 20—22, Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20—22, Celjska posojilnica dd. Celje 193—194, Ljubljanska kreditna banka Ljubljana 175—195, Merkontinla banka Kočevje 100—104, Prva hrvatska štedionica Zagreb 862—867, Kreditni zavod Ljubljana 165—175, Strojne tovarne Ljubljana 338—365, Združene papirnice 102, Stavbna družba Ljubljana 55—65, Sešir, Skofja Loka 103—103.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.94533—10.98533, Praga 167.38—168.38, Pariz 147.50—149.50, Newyork 56.427—56.727, London 275.05—276.25, Trst 192.50—193.70, Dunaj 798.625—802.625.

Effekti: 7% invest. posoj. 1921 74—75, 2½% drž. rente za ratno šteto 305½ do 306, Ljubljanska kreditna 175, Hrv. esk. banka 101—102, Kreditna banka, Zgb. 103 do 104, Hipotekarna banka 56—57, Jugobanka 93—94, Praštedionica 865—870, Slovenska banka 55—58, Eksploatacija 10—15, Sečevana, Osijek 270—275, Gutman 190—210, Slaveks 115, Slavonija 30—32, Trboveljska 340—345, Vevče 102.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: Beograd 9.1175, Pariz 13.20, London 25.115, Newyork 516.50, Milan 17.66, Preaga 15.30, Dunaj 72.9625.

Trst: Beograd 51.10—51.60, Pariz 75.50—76, London 141.20—141.60, Newyork 28.90—29, Praga 85.50—86.20, Curih 405—407, Dunaj 560—563.

Gospodarstvo

Zakon o valorizaciji

Besedilo zakona o valorizaciji bilancne vrednosti investicij pri družbah, ki morajo polagati javne račune, se glasi:

Cl. 1.: Dovoljuje se vsem delničkim družbam, ki morajo po zakonu polagati javne račune, da lahko z dovoljenjem trgovskega ministrstva zvišajo bilancne postavke, ki predstavljajo njihove investicije, izvršene do konca 1. 1916 do vsote, ki je petkrat večja kot vsota v dinarjih, po kateri so te investicije vnešene v bilanco, odnosno do 20 krat večje vsote, ako so se računale postavke, ki se valorizirajo, prvotno v kronah. Glede na investicije, ki so bile izvršene 1. 1917 in 1918 v kronah, se lahko bilancne postavke zvišajo do petkratnega zneska. Temelj valorizacije tvorijo vrednosti investicij, izkazane v zadnji bilanci pred 31. decembrom 1921.

Cl. 2.: Razlika, ki se pokaže na ta način, se ne smatra kot dobiček, niti ne bo podvržena neposrednim davkom in takšni ne glede na to, da-li jo družba porabi na ta ali oni način za povečanje glavnice ali poslovnega rezerv. fonda ali na ustanovitveni račun dohodnega posebnih rezerv. V nominalni vrednosti povisane ali radi valorizacije na novo izdane delnice ne predstavljajo pri prejemniku dobička v zmislu davčnih in takšnih zakonov ne glede na to, da-li je prejemnik fizična ali pravna oseba. IV nobenem primeru ne more družba z valorizacijo pridobljenega zneska dodeliti v celoti ali deloma v obliki dividend, tancie ali kakršnekoli nagrade.

Cl. 3.: Družba mora določiti v vsakem primeru od te razlike najmanj 25 odstotkov za posebni rezervni fond, namenjen kriju škodo, ki bi mogla nastati radi spremembe vrednosti valute. Razlika, bodisi določena za glavnico ali za kak drugi fond, se smatra pri računanju rentabilitetnega ključa kot sestavni del naloženega kapitala (lastne glavnice).

Cl. 4.: Valorizacijo odobri trgovinski minister v vsakem poedinem primeru po predhodnem posvetovanju s trgovsko, obrtniško ali industrijsko zbornico. Družba ki hoče izvesti valorizacijo, se obrne najpozneje tekom enega leta od dneva, ko stopi ta zakon v veljavo, potom pristojne zbornice na trgovinsko ministrstvo in predloži potrebne dokaze o času, ko so se izvršile investicije, in o znesku, po katerem so bile vknjižene. V bilanci, ki tvori temelj valorizacije, ima trgovinski minister pravico kontrolirati predložene podatke. Minister mora po prejemu prošnje objaviti svoj sklep tekom treh mesecev. Proti ministrskemu sklepu se lahko družba tekom enega meseca pritoži na državni svet.

Cl. 5.: Trgovinski minister se pooblašča, da lahko dovoli delničnim družbam, ustanovljenim po zakonu o delniških družbah z dne 10. decembra 1896, da smejo vpisati v svoje bilance investicije po vrednosti ki je večja od lastne cene, nikakor pa ne večja kot stvarna vrednost za časa valorizacije.

Cl. 6.: Trgovinski minister se pooblašča,

da izda v zmislu tega zakona vse potrebne naredbe sam, v fiskalnih vprašanjih pa sporazumno s finančnim ministrom.

— **Trgovinski odnosi z Madžarsko in Rumunijo.** Naš delegat za pogajanja o trgovinski pogodbi z Madžarsko dr. Rybář je izjavil, da se bližajo pogajanja koncu in da je bil v soboto dosežen sporazum o veterinarskih konvencijah tako, da bodo te konvencije v kratkem parafirane. Zdej je na vrsti trgovinska pogodba z Rumunijo. Pogajanja se prično še ta mesec.

— **Carinske konference.** Generalna direkcija carin je sklenila ponovno prirediti carinske konference, ki so za naše gospodarske kroge, osobito pa za carinske uradnike zelo važne. Žal, da merodajne oblasti večinoma ne upoštevajo sklepov teh konferenc. Mnogi sklepi dosedanjih carinskih konferenc so ostali samo na papirju.

— **Dubrovnik kot izvozno in uvozno pristanišče.** Dubrovniško gospodarsko združenje je povabilo dr. Milorada Medini, da predava o Dubrovniku kot izvozno in uvozno pristanišče. Predavanje se je vršilo v soboto. Dr. Medini je omenil najnovjšo pogodbo z Italijo ter kritiziral posebno odstavke, ki se nanašajo na trgovino s paomorskimi pristanišči. Po tem odstavku bo Dubrovnik težko prizadet. Glede prevozne carine mora Dubrovnik zahtevati minimum, da ne bo zapostavljen in oškodovan.

— **Stanje vinogradov v Dalmaciji.** Vinogradi, ki so prebivalstvu severne Dalmacije glavni vir dohodkov, ne kažejo le-tos posebno dobro. Nепrestani nalivi so škodovali tudi trti. Med debelimi jagodami je letos mnogo drobnih, ki polagoma od-padajo. Vinograde je bilo treba letos 5-6 krat škropiti, ker se ljudje boje perono-spore.

— **Zamenjava rumunskih novčanic po 500 lejev.** Osebe, ki bivaio v inozemstvu, in imajo rumunske novčance po 500 lejev, se pozivajo, naj jih pošljejo rumunski Narodni banki, ki jih bo po odbitku poštnih stroškov vrnila v novih novčanicah ali pa krila potom odgovarjajočih depozitov pri kakih inozemskih banki.

— **Naša trgovinska pogodba z Anglijo in Francijo.** Tekom julija se prično pogajanja o trgovinski pogodbi s Francijo in Anglijo. Pogajanja s Francijo se bodo vršila v Parizu, z Anglijo pa v Londonu.

— **Obrtniški krediti Narodne banke.** Iz obrtniških krogov nam pišejo: Narodna banka je sicer v zadnjem času povišala kreditni kontingent za obrtnike, vendar pa so krediti kljub temu še nezadostni. Naj-potrebnejši pa je obrtnik-zacetnik. A baš ta ne more dobiti kredita pri Narodni ban-ki, ker mora vsak prosilec po pravilniku biti najmanjše dve leti samostojen obrt-nik, predno sploh more dobiti pri Narodni banki kak kredit. To je precej trda določ-ba in bi bilo v interesu obrtništva, da bi se sploh ukinila. Pričakujemo pa vsaj, da se ta določba ne bo vnesla tudi v pravil-nik državne obrtne banke, ki se sedaj snuje.

To in ono

Velika železniška nesreča pri Varšavi

Med postajama Lycznia in Rogov blizu Varšave je zavozil v petek pono-či brzovlak Krakov-Varšava v vlak, ki je vozil iz Varšave v Krakov. Več va-gonov se je razbilo, med njimi tudi di-rektni Pullmanov vagon, ki je bil na-menjen v Prago. V vlaku Varšava-Kra-kov sta bila dva potnika ubita, osem pa težko ranjenih. Zanimivo je, da se je pripetila na tej progi že štirikrat tež-ka železniška nesreča. Brzovlak je vo-zil s polno paro. Poleg dveh mrtvih in osem težko ranjenih so potegnili izpod razvalin še 17 lahko ranjenih potnikov. Med ranjenci je tudi znani poljski po-slanec Korfanti, dalje več madžarskih in turških državljanov.

Ženin 50 nevest

Že zadnjič smo poročali o drznem pustolovcu Fischerju, ki je imel 50 ne-vest, od katerih je izvalil pod raznimi pretevezami 200.000 angleških funtov. Danes priobčujemo še nekatere po-drobnosti o karjeri tega znamenitega pustolovca.

V vsakem evropskem velenestu so ženske, ki jih je speljal Fischer na led. Največ njegovih žrtev je seveda v Ameriki kot najbogatejši državi. Ena teh žrtev je izjavila: «Fischer je zago-neten mož. Samo enkrat me je pogle-dal s svojimi divnimi očmi in že sem bila njegova sužnja. Ko sem se sezna-nila z njim, sem bila poročena. Imela sem moža in deco, torej vse, kar si mo-re ženska želeli, toda ko me je povabil s seboj, čes naj zapustim rodbino, sem mu brez obotavljanja sledila. Zdej sem sirota, zakaj izgubila sem dom, moža, deco in čast. Kljub temu je pa moja edina želja, živeti znova s tem možem, ki mi je vse na svetu.»

Kakšno zagonetno moč je imel Fi-scher nad ženskami? Newyorská druž-ba je občuovala Fischerja v vlogi an-gleškega lorda. Osobe v hotelih je kar tekmovalo med seboj, da čim bolj po-streže temu multimilionarju, ki je da-jal vsem bogato napitnino. To never-jetno zapravljanje denarja ga je izdalo. Ameriška policija je zbrala vse podat-ke in sestavila točen seznam dokumen-tov o Fischerjevem življenju. Dozdaj je znano, da je nastopal Fischer v 12 vlogah. Bil je baron Engel, lord Lor-mer, lord William Blake, lord Ernest Rawson, lord London itd. Londonska, pariška, dunajska in rimska policija so mobilizirale ves svoj aparat, da zbere-jo informacije o tem genijahem pusto-lovcu. V raznih severnoameriških drž-vah se je Fischer zadnji dve leti 50krat poročil. Vsaka nevesta mu je prinesla bogato doto.

V Evropi se je pojavljal Fischer v

največjih in najdražjih hotelih. Bil je vedno elegantno oblečen in tudi po vedenju bi nihče ne sklepal, da je pu-stolovec. Občevati je znal v najvišjih krogih, poznal je etiketo raznih nara-dov in najsi je nastopal kot angleški lord ali madžarski baron, vedno je igral svojo vlogo brezhibno.

Posebno drzne so bile njegove pu-stolovščine v Londonu. Toda nihče ga ni mogel razkrinkati in šele zdaj, ko sedi v ameriškem preiskovalnem zapo-ru, prihajajo na dan podrobnosti nje-govih goljufij. Nedavno se je nastanil Fischer v enem najlepših hotelov West Enda kot madžarski baron. Seznanil se je z ameriški gosti in kmalu so ga sprejeli v svojo družbo kot odličnega potomca stare madžarske aristokraci-je, ki je med vojno obubožal. Ameri-čanom je pripovedoval o velikem pro-cesu, ki ga vodi, da pride zopet do svo-jih nacionaliziranih rodbinskih vele-posestev. Američani so mu verjeli in tako je kmalu dosegel svoj cilj. Imel je neomejen kredit, s katerim je nade-ljal svojo kariero, dokler ga slučaj no niso razkrinkali. Ameriško sodišče bo imelo obilo posla, predno prisodi Fischerju zaslužno kazen za vse te ne-štete goljufije.

Ledeni otok smrti

Iz Moskve poročajo o grozni smrti 60 prebivalcev majhnega otoka v Kav-kaškem morju, severno od Sibirije. Kapitan nekega ruskega parnika Solo-vecki se je izkrkal kot vsako leto tudi letos koncem maja pri tem otoku. Dru-ga leta so ga prebivalci navdušeno sprejeli, letos pa je bilo na otoku vse tiho in pusto. 60 kolonistov, večinoma ribičev in lovcev, je bilo popolnoma odrezanih od kulturnega sveta. Pre-življali so se z ribjim lovom in pičlo zelenjavo, ki so jo skrbno negovali. Parnik, ki se je vsako leto ustavljal pri otoku, jim je dovažal razne potreb-ščine, novine in pošto iz Rusije. Dan njegovega prihoda je bil za koloniste največji praznik.

Ko pa je parnik pristal letos 29. maja, ni bilo o prebivalcih duha ne sluha. Povsod je vladala grobna tišina in samo valovi so monotonno butali ob obalo. Kapitan je slutil, da se je zgodi-lo nekaj strašnega. Stopil je na obalo in odšel z dvema mornarjema v naj-bližjo kočo. Tu so našli truplo nekega ribiča, njegove žene in dveh otrok. Vsem so se poznali sledovi strašnega gladu. Nesrečneži so bili že več tednov mrtvi, toda njihova trupla so bila radi silnega mraza še popolnoma ohranje-na. Kljub temu so bila podobna okost-njakom. Iste tragične prizore so videli ruski mornarji tudi v drugih kočah. Vseh trupel so našli 12. Ostale so oč-vidno kolonisti še pokopali, predno so pomrli tudi sami.

Naposled je našel kapitan v nek-koči na steni z okorno roko napisani vrstice, ki pričajo o tragediji nesreč-nih kolonistov.

«Mori nas glad. Ker pokriva morji debel led, ne moremo loviti rib. Trpi-mo strašno pomanjkanje. Zadnje dni je umrlo od lakote sedem odraslih kolo-nistov in devet otrok.»

«Samo okostnjaki so še ostali o nas... naše trpljenje je grozno... vendar pa še upamo...»

Tako je neznan kronist pred smri-jo beležil tragične dogodke na steni. Zadnjih njegovih beležek skoraj ni bil mogoče prečitati.

«Moja zadnja dva tovariša sta mrtva... moje muke so grozne... vreme je krasno, sonce sije... tod-jasneja neba ne vidim več... umi-ram...»

Kapitan je postavil pred odhodom na otoku lesen križ in mornarji so iz-kazali tragično umrlim kolonistom zadnjo čast.

Družba za nakup avtomobilov

Dandanes, ko igra zlasti v poslovnem svetu čas največje vloge, pridejo hitri prometna sredstva vedno bolj do velja-ve. Saj se to opaža celo pri nas, ki sicer še ne moremo kosati z drugimi velikimi trgovskimi centri. Na ulicah s-pojavljajo vedno več avtomobilov in to-varnarji avtomobilov se nadejajo, da bi več daleč čas, ko bo tudi pri nas vsa vsak trgovec imel svoj avto. Toda mai-sikomu bi bil sicer lasten avto zelo po-treben, manika mu pa zato potrebnega denarja, kajti za naše razmere so av-tomobili še vedno le boniteta onih take-zvanih gornjih desetisočev, pri kateri 100.000 Din ne igra posebne vloge. D-pa se temu odoporne, so prišli v Pra-ga na izvršno idejo. Osnovali so društ-vo za posredovanje pri nakupu avtomobi-lov. Pri družbi niso udeleženi niti pro-dajalci, niti proizvajalci avtomobilov. Namen družbe je, da vsakemu intere-sentu omogoči nabavo avtomobila i-sicer na ta način, da mu preskrbi kredi-in odplačilo na obroke. Financirani družbe je urejeno povsem po ameriš-kega vzorcu. Brez dvoma je, da bo ta dru-žba dobro uspevala.

Vsak Slovenec mora biti član Vodnikove družbe

Potnik,

ki zastopa veliko tvornico, vreden in sposoben, išče se zastopstvo večjih firm za Vojvodino itd. proti proviziji. — Ponud-ba pod «Stabilen/2089» na upravo «Slov. Nar.».

Majhno stanovanje

ali prazen prostor s pri-liko za kuhanje — išče za takoj ali pozneje mis-ren, soliden zakonski par brez otrok. Lahko tudi ruski čiščenju hiše. Po-nudbe pod «Mirna stran-ka/2086» na upravo «Sl. Naroda».

Barvne trakove, ogljeni, poveščeni, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 Telefon 20 980

PALMA

KAVČUKASTE PETE IN PODEPLATE nosite ob vsakem vremenu. «PALMA» ni razkošje ker daje elastično ugodno hojo, ter je vsakemu praktičnemu in varčnemu človeku neob-hodno potrebna tembolj, ker je mnogo bolj trajna in cenejša kakor usnje. Ena polizkušnja vas brž prepriča. Odtilej ne boste hoteli več nositi čevljev brez «PALME».

Pravi pergament papir

za ukuhavanje voča dobivate najjeftinije kod tt. LAVOSLAV STEINER, ZAGREB JELAČIČEV TRG 25 2087

Podvorba solidna, brza i jeftine cijene. Tražite ponude.

Modroce
afrik, žimnate in fine volnene ter vse drugo
TAPETNIŠKO POHIŠTVO
kupite najceneje pri tvrdki
Rudolf Sever
Ljubljana, Gosposvetska 6.

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5

Razprodaja
traja še nekaj časa. Ne zamudite prilike, kdor hoče kaj poceni kupiti!
— Jos. Selovin — Čuden, trgovina zlatnine, srebr-nine, (kina srebro) in koles, Ljubljana, Mestni trg št. 13. 2080

NARODNA TISKARNA
IZVRŠUJE TISKARSKA DELA V VSAKI MNOŽINI IN SICER URADNE TISKOVINE - CENIKE - KUVERTE - RAČUNE - HRA-NILNE IN ZADR. KNJIŽICE - POROČNA NAZNAVILA - IN VSA VTISKARSKO STROKO SPADAJOČA DELA OKUSNO IN CENO

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5
TELEFON ŠTEV. 304.

PREMOG - CEBIN
Wolfova 1/II Telefon 56

Volno in bombaž
na drobno in debelo — za strojno pletenje in za vsakovrstna ročna dela, se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri — Karol Prelog, Ljubljana, Gosposka ulica 3, Stari trg 12. 122/T

Damsko frizerko
dobro moč, iščem za takoj ob dobri plači.
Ponudbe na PERA DIMITRIJEVIĆ, NOVI SAD, Fu-toški put 1. 2088

Slovensko zdravniško društvo sporoča svojim članom, da je njegov dolgoletni zaslužni član, gospod

dr. Josip Stojc
primarij, kirurg

dne 9. julija, po kratki bolezni umrl.
Časten mu spomin!

V Ljubljani, dne 10. julija 1926.

Slovensko zdravniško društvo.

Inserirajte v Slov. Narodu

Naznanilo preselitve.
KARL PRELOG, trgovina z volno, bombažem in galanterijo, je preselil svojo doslej na Galusovem nabrežju št. 11 se nahajajočo trgovino v

Gosposko ulico št. 3.
Trgovina na Starem trgu št. 12 ostane še nadalje. Ob tej priliki, se cenjenim odjemalcem zahvaljujem za dosedanje zaupanje ter se priporočam za nadaljnjem naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem
Karl Prelog.

Brez posebnega obvestila. + Mestni pogrebni zavod. 2090

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno-ljubljani, dobri oče ozir. brat, svak, stric in bratranec, gospod

dr. Franc Detela
vladni svetnik in gimnazijski ravnatelj v p.

v nedeljo, dne 11. t. m. v 76. letu po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno in Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v torek, 13. julija 1926 ob treh popoldne iz hiše fa-losti, Sv. Petra cesta št. 93, na pokopališče k Sv. Križu.

Na željo pokojnikovo se venci hvaležno odkla-njajo.

Prosi se tihega sožalja.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

V LJUBLJANI, dne 12. julija 1926.
Angela, Marija, Anton, Franc, otroci.